

nobilă pentru progres și cultură. Eată pentru ce el se bucură din totă inima, când poate constata un pas cât de mic înainte pe calea nesfârșită a deșteptării și luminării.

Judecătoria nepărtinitor chiar întru acest ținut, în care petrecem acum, va trebui să constate progrese în cultura foarte îmbucurătoare, decât va alătura stările de acum cu cele de mai înainte. Cu 200 ani înainte de această câte și ce biserici românești erau pe aici? Unde și ce școli răspundeau lumina binefăcătoare? De mult — tare de mult — alergările sălbatică ale barbarilor fermară și îngropară sub pământ cultura înfloritoare, ale cărei urme le descoperim și le admirăm mai în toate undulațiile acestui teritoriu.

Valuri peste valuri urmară în decursul secolilor și împedecară necontentit ori ce nisuiță de înaintare a poporului nostru. Încă nu sunt 200 ani, de când s'a frânt furia ultimului val, și pacea și liniștea otată de mulți secolii s'a redat acestui ținut. Și etă în restimpul acesta scurt în viața unui popor s'au ridicat sate și orașe înfloritoare, s'au zidit biserici și școli, cari purcedând mână în mână, lucră cu zel și stăruință îmbucurătoare la pregătirea unui viitor mai bun și la ridicarea neamului nostru pe aceeași tréptă de cultură cu celelalte popore.

Fiă ca Asociațiunea noastră să ajute și ea prin activitatea sa emulațiunea nobilă spre cultura Românilor din ținutul acesta. Încă-odată salutându-Vă din inimă pe toți, declar adunarea generală a Asociațiunii de deschisă.

La această vorbire, primită cu vii strigări de „să trăiască“ din partea adunării, a răspuns D-l Dr. Alecsandru Mocsonyi, ținând între aplausele șgometose și repeșite ale întregii adunării următorul discurs prin care a salutat în numele Bănățenilor Asociațiunea transilvană, și pe care-l dăm astăzi aci din cuvânt în cuvânt, precum l'am primit dela raportorul nostru:

D-le president!

Onor. Adunare generală!

Accentele însuflețite, ce le ai intonat în discursul de deschidere au potențat însuflețirea, cu care noi am alergat din toate unghiurile române ale patriei la această adunare, care precum ai relevat, este prima adunare generală a Asociațiunii transilvane într'un cerc național afară de frontierele Transilvaniei de odinioară.

Desfășurând însemnătatea aces-

tui fapt în frumoșă cuvântare, ce ne-ai adresat — ai vorbit — d-nule președinte — din inimile noastre.

Simțit'am cu toții, că adunarea această are să fiă un eveniment de mare importanță pentru nisuițele și interesele noastre culturale.

Prin această se dărimă un zid de despărțire între frații de același neam, setoși de aceeași cultură. Asociațiunea noastră în această adunare se desbracă de caracterul ei provincial și proclamă principiul solidarității naționale pe terenul cultural (Aplause îndelungate).

Aclamarea viuă și entusiastă a acestui principiu din partea adunării a resunat ca un ecou puternic, care dovedesce, că noi cu toții, cu tot sufletul voim să îmbrățișăm acest principiu și că noi cu toții ne angajăm la luptă solidară pentru cultura națională.

Și de unde această însuflețire?

Răspunsul ne este simplu.

Noi pricepem cu toții, că pentru un popor luptă mai nobilă decât lupta pentru cultura sa proprie nici că s'ar putea inchipui. Dér lupta această nu este o luptă sângeră, o luptă cu foc și cu fer, nici o luptă pentru nisece interese meschine și efemere. Este o luptă cu armele cele mai nobile ale minții și inimei pentru idealuri mărețe și neperitoare. Ear idealurile aceste isvorec din sentimentele mai înalte și mai nobile ale popórelor, din sentimentele lor religioșe, naționale și patriotice.

Și cutez a afirma fără șfială, că aceste sentimente nobile la nici un popor nu sunt mai adânc înrădăcinate în inimă, și că la nici un popor nu sunt mai armonios contopite, decât la poporul român.

Chiar și în secolul nostru — despre care, precum scim, dintr'o parte, nu scrutez cu câtă îndreptățire, dér negreșit cu o oșeș-care predilecțiune mereu se afirmă, că ar fi secolul necredinței, — chiar și în secolul acesta noi cu satisfacțiune putem susține, că nu există popor, care ar fi mai evlavios, care s'ar alipi cu mai multă căldură de inimă la credința sa moștenită, dela strămoși, decât poporul român.

Prea onoratul D-n President ne-a adus aminte de un citat caracteristic pentru poporul nostru.

Precum scim despre acest popor s'a dis încă de pe timpuri, când conștiința națională a popórelor era adânc adormită s'a dis cu drept cuvânt, că acest popor mai mult decât la viață ține la limba sa! (Aplause prelungite.)

În privința sentimentelor sale patriotice, pe cari poporul român în totdeauna mai mult prin fapte decât prin vorbe le documentează, (Aplause) este cunoscut, dér și recunoscut, că poporul român în sacrificii patriotice, în sânge și avere, n'a răma înderept la nici un timp, față cu nici un popor din patriă.

Ca un ce de tot caracteristic pentru poporul nostru apare însă cea frumoșă intimă și armonioșă contopire a acestor sentimente nobile, care contopire mai perfectă și mai armonioșă nu o vom găsi la nici un alt popor.

Sentimentele religioșe și naționale ale poporului român sunt prin mii și mii de fire vii și delicate atât de strins conșesute și concrecute, încât ele fără vătémarea lor nici că s'ar putea despărți unele de altele. (Aplause îndelungate.)

Bisericile noastre sunt curat și complet naționale, ér moravurile, datinele și tradițiunile sale sunt mai toate suportate și saturate de idei și sentimente religioșe (Aplause.)

Nu altfelu stă lucrul și cu sentimentele sale patriotice. Sunt convins, că patriotismul poporului român isolat de sentimentele sale religioșe și naționale s'ar usca ca o creangă ruptă de pe trunchiul ei (Aplause prelungite.)

În această armonioșă trinitate a sentimentelor mai înalte și mai nobile ale inimii omenesce se manifestă acel idealism nobil al poporului român, care formeză trăsătura fundamentală a caracterului său național. Din această indisolutistă trinitate a sentimentelor religioșe, naționale și patriotice răsare în deplina sa splendoré geniul național al poporului român. (Aplause îndelungate.)

Acest geniu național al poporului are să-i fiă în totdeauna și bunul său geniu. (Aplause animate.)

Nu fără rost intonez această dorință.

Precum a-ți putut observa și D-Voștră în bine simțita cuvântare a d-lui președinte, pe lângă razele luminoșe ale speranței și încrederii în opera noastră de cultură apar și nisece umbre de îngrijiri pentru comóra noastră mai scumpă: cultura națională. Și în această — a-și dice vibrare sufletescă a prea on. nostru Domn președinte — éráș se reogîndeză starea noastră sufletescă a tuturor, stare sufletescă care nu este alt-ceva decât reflexul psihologic al amenințătoarelor stări fap-

tice. Așa încât vedem, că nici în astfel de momente de elevare ale inimilor noastre nu ne putem ascunde pericolele ce ne amenință te-saurul cel mai scump.

Dér eu totuși nu preget a da espresiune firmei mele credințe, că până când poporul român va fi inspirat de bunul său Geniu, până când noi, inteligența, fideli acestuia ținem neclintit ca la o dogmă ne-resturnabilă, la convingerea, cum-că cultura poporului român are să fiă creștină, națională și patriotică, (Aplause îndelungate), până atunci poporul român, în fața tuturor periculelor amenințătoare liniștit poate esclama: Afară de „frica Domnului“ altă frică nu cunosc! (Aplause nesfârșite).

On. adunare generală!

Asociațiunea noastră culturală până acum de aceste principii și de acest spirit a fost condusă în lucrarea sa.

Doresc și sunt convins, că Asociațiunea și de acum înainte în lărgita sa sferă de activitate, estinsă acum peste întreg poporul român de sub Coróna S-tului Ștefan, tot de același spirit, tot de bunul Geniu al poporului român va fi inspirată.

Doresc și sunt convins, că Asociațiunea noastră, amăsurat estinderii sferei sale de activitate va fi și mai rodnică în lucrarea sa binefăcătoare și la tot cazul binecuvântată.

Cu aceste dorințe salut și bineventez această primă adunare generală a Asociațiunii Transilvane aici în mijlocul nostru, în acest focal național al Bănățenilor în numele Bănățenilor.

Și precum d-l Președinte din inimile noastre a vorbit, sunt convins, că vorbesc din inima Bănățenilor, când dic: Salutăm cu tot sufletul în mijlocul nostru această adunare, care marcheză o nouă fasă promițătoare în nisuițele, lucrările și luptele noastre pentru cultura națională. (Aplause și aclamațiuni îndelungate).

După cele două vorbiri a urmat alegerea comisiunilor pentru examinarea raportului, a comisiunei budgetare și pentru colectarea taxelor de membri. După acesta a urmat raportul în cauza modificării statutelor Asociațiunii. Acest raport s'a predat unei comisiuni spre studiere.

După acesta protopopul Grozescu a cetit disertația sa privitoare la Români din Banat, în care arată, că Românii de aici sunt locuitorii băștinași ai Banatului.

Cu acesta s'a încheiat ședința și s'a început înscrierea membrilor noi, dela cari

decă sunteți gata a vă supune la toate aceste condițiuni?"

— „Ce atinge întrebarea dintăiu, vă declar solemn, că am venit aici în deplina mea voiă liberă și pătruns de dorul, de a lucra împreună cu d-vóstră la edificarea statului italian; m'ași simți fericit, decât m'ași afla vrednic a fi unul de-ai voștri, promițându-vé supunere și împlinirea condițiilor vóstre“.

— „Fórte bine!.... După înțelesul legei noastre, ar trebui să procedăm la vot, însă profitând pentru astă-dată de dreptul excepțional, vă provoc, iubitorilor mei soți, a constata primirea junelui Delmonte prin simpla ridicare a mânei drepte.... Așa, bucurous am constatat și aprobăm tot-odată solemn primirea unanimă a d-lui Delmonte ca membru al societății „Italiei june“, și poftesc din inimă, ca intrarea d-sale să-și aibă fericitul său spor pentru patria noastră“.

O salva triplă urmă și aci, ca răspuns din partea celor preșenți.

— „Vé rog acuma, signor, ca, punând mâna dreptă pe inimă, să jurați fidelitate și supunere necondiționată la legile „Italiei june“; să jurați, că veți apăra din res-

puteri interesele acestei societăți, cari sunt aceleași cu interesele patriei; să jurați în fine tăcere absolută înaintea fiă-cărui, care nu va proba prin semne secrete, că este membru al societății noastre“.

— „Jur pe tot ce mi-e sfânt și iubit, că voi fi pururea fiul credincios al patriei și al acestei societăți sublime!“

O salva de aplause îi răspunde și la aceste cuvinte, exprimate cu aceeași căldură și entusiasm.

— „Ne mai rămâne încă una: să vé dau *Lumina roșie!* — Societatea noastră, recrutându-se din toate clasele societății italiene, are trebuință de a se scuti contra sufletelor slabe: a trădărilor; legile noastre prescriu pentru acest scop arătarea luminei roșie cu ocasiunea primirii fiă-cărui membru ca un „memento“ serios pentru acele spirite slabe, cari în casuri de pericol, și-ar uită de jurământul lor. Vé rog să vé sculați un moment.... Domnule conducător! deslegați legătura dela ochi! — Legătura cădă de pe ochi și:

— „Mórte trădătorului! sunau ca o voce strigătele furioșe a 40—50 de persoane, cari ținându-și vârful săbiilor lor spre pep-

tul ofițerului, iritat de lumina lampelor roșie, și vedând mulțimea de săbii și de ochi țintiți asupra sa, nu apucă să-și vină în fire, când legătura îi se puse éráș pe ochi.

— „Mórte trădătorului!“ repetă președintele: astfel suna sentința cătră trădători, sentință contra căreia apel la instanță mai înaltă nu există!... Signor Delmonte, vé vestesc primirea d-vóstră în sinul societății „Italia june“, depărtați legăturile dela ochi, ca să vedeți, cum conșoții într'un simț și într'un cuget sciu să încungiure și să îmbrățișeze pe confratele lor.

Gentila contesă Delmonte, — căci era dēnsa, care se supuse cu atăta indulgență la formalitățile primirii în societatea „Italiei june“ — își luă legătura dela ochi, și uitându-se acuma cu ochii săi curioși împrejur, se vedă încungiurați de un lanț de bărbați, cari se țineau strinși de mână, mergeau ca la o horă, când în dreapta, când în stânga, ér vechiul ei amic: contele Mancini, dicea următoarele cuvinte:

Péră lanțul tirăniei!
Să-l sdrobim! toți am jurat,
Numai lanțul omenimei
Are drept a fi format!
Dile grele, dile bune,

Împreună să gustăm.
Pentru țeră și națiune
Împreună să luptăm! — —

Lanțul se desfăcu și fiă-care își ocupă locul său, numai contesa rămase în mijlocul salei, și aștepta ceea ce va să urmeze.

— „Iubite frate conducător! binevoiti vé rog, a conduce pe noul nostru confrate înaintea mesei!“ se adresă președintelui cătră conducătorul respectiv.

După-ce s'apropiă și stătú înaintea mesei, juna contesă primi instrucțiunile necesare, privitoare la organismul societății; apoi semnele secrete spre a cunoșce pe membrii societății și a se legitima și din partea înaintea acestora; în fine o invită președintele a ocupa loc pe un fotoliu lângă el.

— „Să continuăm ședința întreruptă“, dize președintele cătră notarul, care se scula de pe scaun și dete cetire următoarei scrisori:

Dela marele Orient din Philadelphia.
25 Iunie 1867.

On. Presidiu al „Italiei june“ în Roma.

„Am primit scrisoarea d-vóstră cu data „1 Iunie c. și am înțeles din ea cu de-

s'au încasat taxe în sumă de peste 1500 florini.

Emularea corurilor de plugari.

Pentru înălțarea serbarilor dela Lugos, comitetul arangiator al fraților Lugoseni a arangiat și o mare producție a corurilor române din Banat. S'a hotărât, ca în sera zilei dinții a adunării Asociațiunii să cânte corurile de plugari în curtea bisericii gr. or. și în grădina otelului „Concordia”.

La producție au luat parte cu totul 20 de coruri de plugari și au emulat între ele, adică s'au luat la întrecere în cântări. Precum se va vedea mai jos, s'au dat mai multe premii, ca să se împartă acelor coruri, cari se vor distinge mai mult prin cântarea lor.

Eta programa marelui concert al corurilor romane bănățene:

1. Bobda (c. b.) cântă: „Marșul român” de I. Vidu.
2. Belinț (c. m.) cântă: „Taci bărbate” de I. Vidu.
3. Cacova (c. barb.) cântă: „Marșul economilor” de C. Porumbescu.
4. Caransebeș (c. barb.) cântă: „Serenadă” de T. cav. de Flondor.
5. Comloșul mare (c. b.) cântă: „Cântec sârbătoresc” de I. Karrasz.
6. Comoriște (c. b.) cântă: „Junimea parisiiană” de Adam.
7. Ghilad (c. b.) cântă: „Bobocele și inele” de I. Vidu.
8. Herendesci (c. b.) cântă: „Doină doiniță” de I. Vorobchieviciu.
9. Ictar (c. mixt) cântă: „Lelea vițeză” de G. Musicescu.
10. Jena (c. b.) „Uită mamă” de * * *
11. Oravița gr. cat. (c. b.) cântă: „Ciasul rău” de I. Vorobchieviciu.
12. Oloșag (c. b.) cântă: „Crângă ruptă” de I. Vidu.
13. Oravița gr. or. (c. m.) „Dă-mne buzele mele...” de G. Musicescu.
14. Pesac (cor barb.) cântă: „Spiritu” de * * *
15. Silha (c. b.) cântă: „Veste bună” de I. Costescu.
16. Târgoviște (c. b.) cântă: „Curuz” de I. Humpel.
17. Ticvaniu mare (c. b.) „Valurile Dunării” de Ivanovicu.
18. Topolovețul mare (c. m.) cântă „Hora Oltului” de C. Cordonean.
19. Chiseteu (c. m.) cântă: „Fii României” de G. Musicescu cu acompaniament de piano, acompaniator D-l L. Tempea. (Acest cor nu concurge la premii).
20. „Un resunet” (cor în masă) de G. Musicescu — I. Vidu.

Pentru aducerea judecării asupra producțiilor a corurilor emulante se va compune un juriu de omeni de specialitate a Românilor prezenți. Juriul va împărți premiile, și afară de acelea fiă-care cor va primi literale comemorative pentru conlucrare la această emulară.

Premiile sunt: 1. Premiul familiei Mocsonyi: un armoniu, 2. Premiul compositorilor: Colecțiune de compoziții române, 3. Premiile Reuniunii române de cânt. și musică din Lugos: a) Un pocal de argint, b) o violină, c) o flaută.

În ziua de S-tă Măria, ca de obicei, s'a serbat în Lugos cu pompa obișnuită hramul bisericii gr. or. române de-acolo, care serbare Bănățeni o numesc „Ruga”. Încă în dimineața zilei s'a început „Ruga” și a durat până în cealaltă dimineață. Membrii Asociațiunii, după program, au luat cu toții parte la „Ruga” Joi la 5 ore sera; ér în aceeași zi la 7½ sera s'a început producția corurilor române, după programa de mai sus, care a durat până aproape de mezul nopții.

A tost o privește mărță, neobișnuită și tot-odată mișcătoare a vedea această mare mulțime de cântăreți și cântărețe, în costumele lor naționale românesce, și a fost o plăcere rară de a-le auzi intonând de toate părțile încântătoarele noastre melodii naționale.

Dér mai mult ca toate acestea au ridicat și însuflețit inimile celor de față, cari erau îndesuiți unul lângă altul și mii de capete, când la 11 ore din noapte deodată toți coriștii, șapte sute patru-șeci de cântăreți, au intonat puternic imnul „Deșteptă-te Române”.

În aceea clipită înălțătoare de inimă s'a luminat tot locul cu foc bengalic, ér miile de auzitori au isbuonit, după cea dintăi strofă, în strigăte nesfârșite de „Sé trăsca”, cari făceau să se sgdue aerul până 'n nori.

Cele trei premii, despre care e vorba mai sus, s'au împărțit de cătră juriul ales pentru scopul acesta următoarelor coruri, cari s'au aflat mai harnice în cântare:

Premiul I l'a primit corul bărbătesc gr. cat. din Oravița;

Premiul II (Crestomația musicală de Costescu ș. a.) s'a dat corului mixt, bărbăți și femei, din Belinț;

Premiul III s'a împărțit în modul următor: Corul bărbătesc din Ticvaniu mare a primit pocalul de argint; corul mixt din Topolovețul mare a primit flautul ér corul mixt din Ictar a primit violina.

După ce a încetat producția corurilor, s'a continuat „Ruga”, care, cum am dîs, a durat până dimineața. Cei ce au primit bilete de intrare la „Ruga” au putut lua parte și la emularea corurilor.

Ședința II a Asociațiunii.

(Raport special telegrafic al „Gaz. Trans.”)

Lugos, 29 August. Eri, Vineri, dimineața a fost serviciu divin în ambele biserici, și parastas în me-

moria lui George Bariț în biserica catedrală gr. cat.

Ședința se deschide la 10 ore. Comisiunea pentru examinarea raportului general al Comitetului propune, prin raportorul său Dr. Vasile Hossu, și adunarea primesce:

1) Să se iee spre știință raportul;

2) Se fiă declarați membri ai Asociațiunii cei ce s'au înscris la comitetul central.

3) Să se facă an de an raport despre activitatea literară a Românilor în țerile coronei S-lui Stefan.

4) Să se mulțămescă „Albini” pentru ajutorul votat școlii Asociațiunii.

5) Să se aducă mulțămire societăților științifice, cu cari Asociațiunea stă în schimb.

6) Să se exprime condolență pentru membrii răposați prin ridicare.

7) Privitor la explicarea legilor se primesce propunerea comitetului central.

8) Propunerea canonicului Gavril Pop pentru ajutorarea școlilor populare din mijlocele Asociațiunii se predă comitetului central.

9) Se primesc membri noi cu taxe solvite de aproape 2000 fl

10) Se dă absolutoriu comitetului pentru socotelile pe anul expirat și se votază budgetul pe anul viitor.

Mai departe d-l profesor Ioan Popea cetesce disertația sa despre „Influența casei părintesci asupra caracterului indivizilor și al națiunilor”. Disertația a produs o forțe mare însuflețire, mai ales în partea, unde se glorifică virtuțile femeii române. Fiind timpul înaintat, s'a abstat dela cetirea disertației a treia: „Despre căsătoriile la Români” de canonicul Gavril Pop. Se decide publicarea acestei disertațiuni.

După acesta se întregesce comitetul central, alegându-se în postul vacant vechiul membru al comitetului protopopul Hamnia, director seminariar, ér ca controlor d-l Crețu.

Viitoră adunare s'a hotărât a se ține la Mediaș.

În fine se cetesc telagramele număröse, sosite spre salutarea adunării.

Președintele mulțămescă bravilor Lugoseni pentru călduroasă și amicală primire. Asemenea mulțămescă și vice-șpanului pentru afabla sa purtare.

Protopopul Hamsea între urale însuflețite mulțămescă presiului și

comitetului pentru onorea, ce s'a dat Bănățului prin venirea la Lugos a adunării. Cu acesta adunarea se încheie.

La 2 ore banchet strălucit în grădina otelului „Concordia” cu 300 tacămurii.

Lista de bucate: supă neagră, piftii de pește, carne la tigăi garnisită, sos, aluat cald, fripturi, sălată, prăjituri, saharicale, pome și brânză, înghețată, cafea neagră, vin roșu, vin alb. — Musică: Capela lui Nica Iancovicu.

Primul toast l'a rostit președintele pentru Majestatea Sa împăratul și regele; al doilea l'a rostit Dr. A. Mocsonyi pentru președintele și comitetul Asociațiunii; al treilea arhimandritul Dr. Il. Pușcariu pentru Lugosiu; al patrulea Dr. Bunea pentru d-l Mocsonyi și în urmă d-l Vlădescu pentru poporul român. Musica a executat cântări naționale în decursul mesei, care după orele 6 sera s'a ridicat.

La 7 ore reprezentația teatrală și concert. Sala îndesuită de publicul cel mai ales. Reprezentația piesei teatrale locale, scrisă cu mult umor în dialectul bănățean, a succed splendid. Aplause număröse, coșuri de flori, cunune și buchete au remunerat virtuozitatea dibacilor diletanți. Asemenea și concertul a reușit grandios. Piesele s'au cântat cu o precisiune și o artă cum n'are părechia la noi. Aplause nesfârșite au urmat după fiă-care punct din program.

După terminarea concertului la 10 ore sera s'a început balul în sala otelului „Regelui Ungariei”.

Ordinea jocurilor: I. Înainte de pauză. 1) Lugojana, 2) Vals, 3) Quadrii I., 4) Ardelena, 5) Polca franc., 6) Romana, II. După pauză. 1) Hora și Sërba, 2) Vals, 3) Quadrii II., 4) De doi și pe picior, 5) Polca Mazur, 6) Ardeleana.

Balul a ținut până în zori de zi și în decursul lui a domnit cea mai mare veselie și bucurie. Toți ne-am despărțit cu cea mai frumoasă suveniră.

Astăzi excursiune la băile Herculană, de unde se va merge mâne la Orșova, Porțile de fer și Adakaleh.

Cu aceste se încheie serbările Asociațiunii, cari au decurs în cea mai bună ordine și armonie și au fost o probă puternică pentru spiritul, ce se cultivă în Banat sub ramurile culturii naționale.

„plină satisfacțiune împărțirile importante și prea interesante despre progresul înbucurător al „Italiei june” la poporul italian.

„Deși neapartinând de-adreptul mării societăți francmasonice, totuși acesta privește cu viu interes la preparativele pentru lupta, care peste puțin trebuie să isbucnescă pe peninsula apenină cu atât mai viu interes, cu cât aspirațiunile și ținta „Italiei june” sunt întru toate aceleași cu tendințele și ideile francmasonice. Libertatea, egalitatea și frăția între indivizi și între popore, ore nu formeză această trinitate divină devisa voastră și devisa noastră? Și apoi ideia formării statelor naționale, de unde ar fi putut să se realizeze, decât nu și-ar fi avut avântul său puternic din lojele francmasonice, introdus apoi de-acolo în viața publică, marcându-și începutul său grandios prin formarea statelor unite americane! — Da, America se mărturisese cu mândrie ca prima, ér puternica creațiune a ideilor francmasonice, formată prin conlucrarea tuturor spiritelor celor mai nobile din ambele emis-

„fere sub aplausul și entuziasmul lumii întregi; setoasă de libertate și de independență, bine știind, că — puse odată „basa solidă în America, de aici avea să-și continue ideile politice mersul lor până la marginile cele mai extreme ale lumii!”

„Un dușman avem noi împreună de combătut: tirania și reacțiunea, întunecul și obscurantismul! — Și decât ar esista în adevăr o deosebire, ar fi numai întinderea activității fiă-căruia din aceste două instituțiuni; căci pe când „Italia jună” și-a luat ca țintă eliberarea și unirea Italiei: francmasoneria și-a întins activitatea peste suprafața globului întreg, luptând și nisuind la redeșterea și înfrățirea tuturor popoarelor prin cultură și știință și, la împrejurări, prin luptă fizică și materială.

„Judecând astfel raporturile imprumutate, noi privim la luptele vostre ca și la acelea ale unei societăți surori cu tot aceleași simpatii, stând gata, la cas de necesitate, a vă aleră întru ajutor,

„ce fiă-care popor subjugat și apăsat cu tot dreptul îl pôte pretinde dela noi:

„În numele lojelor americane,

„MARELE MAESTRU

„al marelui orient din Philadelphia: Johnson”.

Aplause întreite urmă la finea cetirii. Marele ceremonier anunță: „Onor. signore Benotti are cuvântul.

Acesta se scoldă de pe scaun și vorbesce astfel:

— „Onor. signor președinte și onor. consoți! Adênc mișcat de cuprinsul întru adevăr însuflețitor al scrisorii, prin care ne-a onorat marele măestru al lojelor francmasonice americane din Philadelphia, îm iau libertate a propune să se exprime sentimentele noastre de mulțămire și de recunoscință pentru binevoitoarea încurajare și spriginire a întreprinderii noastre patriotice”.

Se primesc cu salve întreite. — „Mai avem înaintea noastră încă o scrisore a mării loje din Madrid 27 Iunie 1867”, dîse notarul cetind mai departe:

„Onor. președinte al „Italiei june” în Roma.

„Salutare vouă, fiil eternei Rome! „Salutare de trei-ori!”

„Prin anunțarea activității vostre ați atins cordele cele mai vibrătoare în inimile noastre! Ați redeșteptat în noi suvenirile cele mai sublimale ale unui trecut glorios și auzindu-vă dulcele și duioșele vostre suspinuri, am recunoscut o soră mult iubită și mult amărită: sora moștenitoare a vetrei mamei latine.

„Fii ai Romei! Vă îmbrățișăm și vă salutăm cu totă iubirea și cu tot entuziasmul inimilor noastre!.... Ridicați-vă, pentru Dumnezeu, și răpiți din mâinile dușmanilor noștri, mama noastră comună și fiți siguri, că nu numai noi, ci lumea întregă umană vă va veni întru ajutor și va aplauda aspirațiunile vostre legitime. Completați opera începută!... Uniți-vă și redați Roma Italiei, ca coróna cea mai strălucită moștenită dela poporul domnitor al lumii antice!... Realizați unirea spre a începe apoi împreună ultima operă: a Unității latine, visul cel mai sublim al popoarelor latine!

„Luptați, căci nici un câștig fără luptă, sfărâmați lanțurile diavolești, în cari v'au împins ființele întunecului și dovediți lumii, că în vinele Romanilor de

de luptă, — față cu învățătorul, a adus multă nenorocire cauzei de consolidare a învățământului național românesc din diecesă Oradiei, ba încă vor continua intrigele și mai departe, vom ajunge la o decadentă a poporului, la care astăzi nici nu visăm.

Aici se vede mai bine, ce influință are asupra tinerilor clericilor creșterea lor în seminarele străine de pe la Oradea-mare etc. Nu mai puțin vrednicul de plâns este în privința națională și creșterea, ce o primesc tinerii învățători în institutul preparandial de sub conducerea fanfaronului canonic Lauran, rivnitorul după mitra arhierescă din Lugos. Resultatul acestei creșteri greșite din partea ambelor părți se arată acum într'un mod destul de dureros în neînțelegerile și chiar dușmănia dintre preoți și învățători.

Nu vreau să acuz pe nimenea, nici să țin parte nimenuia, dăr este aproape de judecata oricăreia om cuminte, că responsabil pentru aceste neînțelegeri sunt în primul loc preoții. Ei sunt oameni cu multă carte, ei au în mână conducerea, prin urmare stă în puterea lor, ca prin o înțeleptă procedură și prin exemple de abnegațiune să încunguiure nemulțumirile și să reintroducă armonia și pacea între cler și învățătorime. Aceasta însă nu se va putea face pe cât timp tinera preoțime cutăză a se exprima, că învățătorii nu sunt vrednici a sta la o masă cu ei. Mai puțină îngâmfare și mai multă prudență pastorală: aceasta o singura receptă, după care preoții din părțile acestea pot restabili pacea și armonia între ei și învățători.

Am făcut aceste observații, căci mă dore sufletul când ved atâta destrăbălare între conducătorii poporului român din aceste părți. Când învățătorii își țin adunarea reuniunii lor culturale, preoții absentază demonstrativ, ba — ca se-și arate și mai mult arama — participă la o petrecere arangiată într'o comună din apropiere anume pentru a paraliza adunarea învățătorilor. Mai sunt ăre aceștia preoți cu minte și Români buni? Aceasta e „prudență pastorală“ din partea lor?...

După celebrarea cultului divin toți membrii corpului didactic, prezenți s'au adunat în sala școlii. Aici, după ce s'a cântat în cor „Imperate ceresc“, d-l vicepreședinte D. Chiș printr'un discurs face cunoscut încetarea din viață a mult regretatului Președinte C. Barbul, vicarul din Carșii Mari, și apoi declară conferența de deschisă. Urmăză cetirea și verificarea protocolului adunării anterioare; asupra acestui punct se face o singură observație din partea d-lui Bretan, învățător în Vereșmort. S'a cetit apoi raportul comitetului prin d-l învățător din Carșii Gh. Pleancu. În raport se amintesc, că acum reuniunea împlinește 10 ani dela înființarea ei, se face istoricul acestei reuniuni dela începutul ei, amintind

pe toți acei bărbați, cari au muncit pentru prosperarea reuniunii. Acest punct a fost cel mai interesant, mai ales unde se amintesc animația membrilor corpului didactic din trecut, față de neînțelegerile de acum.

A urmat: Alegerea comisiunilor, raportul comisiunilor, întregirea biroului și a comitetului, desbaterea regulamentului amplificat, al reuniunii filiale, cetirea disertațiilor aprobate prin comisiunea respectivă și propuneri practice. Aceste cinci puncte din programă, n'au fost de loc discutate în adunare. A urmat împărțirea diplómelor la membrii noi și s'a hotărât, ca viitoarea adunare generală să se țină în Mergheșea.

La punctul: Propuneri diverse referitoare la înaintarea scopului reuniunii, s'a iscat o furtună grozavă. Propuneri peste propuneri, cari de cari mai fără nici un folos, căci mai toate erau isvorite din interese personale, afară de trei, cari erau isvorite din interesul general al înaintării reuniunii. Anume o propunere din partea d-lui învățător din Ardușad, D. Maior, care cu mare însuflețire pledă pentru administrarea mai regulată a banilor reuniunii și în scopul acesta propuse alegerea unei comisiuni. Această propunere s'a primit și nu s'a primit, căci de, d-nii învățători sunt cam nepricepători în asemenea cestiuni. Altă propunere din partea d-lui învățător Ciulean din Mădăraș, D-sa amintesc, că în anul trecut la adunarea din Veteș s'a luat deciziunea, ca toți membrii reuniunii să colaboreze la tipărirea Albumului învățătoresc inițiat de d-l învățător Dariu din Brașov. Roga deci pe d-nii membri, ca toți aceia, cari voesc să posedă acel album, să se subscrie într'o listă făcută anume în acest scop. Dăr nici la această propunere d-nii membri n'au răspuns, ba s'au aflat unii, cari au combătut-o și așa această propunere a rămas baltă.

În sfârșit luă cuvântul cunoscutul învățător G. B. Vancu, care printr'un discurs însuflețit arată însemnătatea unei reuniuni bine organizată, pledă pentru purtarea exemplar a fiă-cărui învățător față de această olimpiadă sfântă a învățământului român, indemnând la unirea, ce trebuie să domnească în întreg corpul învățătoresc. Vorbirea d-lui G. B. Vancu i-a cam sguduit pe d-nii învățători, pentru-că mulți din ei s'au prezentat la conferență cum nu trebuia, făcându-se de răs înaintea a doi notari, trimiși ca spionagi din partea comitetului.

Pentru că să se vadă, de ce spirit este condusă preoțimea tinără din părțile acestea față cu scopurile reuniunii învățătoresci, veiu aminti, că tocmai în ziua aceea ei au arangiat o petrecere, și încă într'o comună vecină, numită Tătarșci, cu scop ca să paralizeze adunarea corpului învățătoresc. Bravo vouă, preoților tineri; se

vede bine arama și pe fața voastră, ca și pe a noastră, toți suntem elevii lui Lauran. Peirea noastră din tine, Laurane!

Preotul și învățătorul.

Răspuns

la corespondența: „În cestia adunării generale a învățătorilor rom. gr. or. din districtul Brașov, ce se va țină în Poiana Sărată la 25, 26, 27 August a. c.“, publicată în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 146 dela 11 (23) August a. c.

Scumpe coleg!

Ascultând și noi șoptele tainice ale unui — optimist, că adunarea generală a învățătorilor dela Poiana Sărată va fi foarte bine cercetată, dă-ne voie să te întrebăm: Când ni-s'au dat v'odată diurnele și spesele de drum, ce le primesci d-ta la Brașov?

Noi scim, că nici-odată.

Și ăre putē-vom noi răspunde datoriei noastre, adecă deștei, căreia cu toții trebuie să ne închinăm, ne având nici diurnele, nici salariul ce-l primesci d-ta? — Nu!

E răspunsul d-tale. Și noi nu-l traagem la îndoială.

Te salutăm frățesce dîcându-ți: la revedere în Poiana Sărată, încă . . . . .

Ai tși tot-déuna iubitori și stimători colegi.

Mai mulți dascăli dela sate.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea studiosă din Bucium invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce se va arungia Duminecă în 18 (30) August în Bucium-Seasa. Intrarea: de persoană 1 fl. Pentru familia: capul familiei 1 fl., ăr membrii din familia 60 cr. Ofertele marinimose se primesc cu mulțămintă. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea unui student lipsit de mijlăce. Începutul la 8 ăre s'era precis. Se va reprezenta „O nopțe furtunosă“, comediă în 2 acte de I. L. Caragiale.

Comitetul parochial din Cusdrîora invită la petrecerea filantropică, ce se va arungia în favorul școlii române gr. cat. nou edificată din Cusdrîora, în localitatea școlii, la 6 Septembrie n. c., intrarea de persoană 1 fl., în familia 80 cr. Începutul la 8 ăre s'era. Suprasolvirile se vor chita în diare. Ôșpeții sunt avisați la proviziunea propriă, pentru beuturi bune și estine s'au luat măsurile de lipsă. — Gara în loco (Kozárvár); Direcțiunea Bistrița-Deeș 7 ă. a. m. și 3 ăre p. m. Deeș-Bistrița 10 ăre a. m. și 7 1/2 ăre p. m.

ECONOMIA.

Cultura pomilor.

I. Observări generale. După plu-gărît, cultura pomilor este unul din-

tre cele mai mari și mai bogate is-văre de înavuțire privată și națio-nală. Când grădinile economilor noștri ar fi pline de pomi, câte decî, sute și mii de florini ar putē face pe tot anul din vinderea pómelor; câte decî, sute și mii de florini li-ar mai rămânē pe tot anul, făcēnd vinul și vinarsul de lipsă pentru trebuințele casnice din pόμε, în loc de a-l cum-pēra din comerčiu de multe-ări falsificat séu otrăvit, și cu câte mii de florini n'ar putē cresce apoi în tot anul și avuția noastră obștescă?!

Cultura pomilor a stat în mare védă nu numai la vechii Români, la străbunii noștri, ci și la alte pop-ăre din vechime; ăr astăzi cultura pomilor este luată drept busolă pen-tru măsurarea gradului de cultură al unui popor, după cum am đis și la altă ocaziune, pentru-că s'a ade-verbatim, că cu cât un popor este mai înaintat în cultură, cu atât prețuesce mai tare și creșterea și îngrijirea pomilor, și la din contră, cu cât el stă pe o trēptă mai de jos a cultu-rei, cu atât desprețuesce mai tare și cultura aceluia.

În Germania, unde poporul stă pe o trēptă mai înaltă de cultură, sunt ținuturi, unde fiă-care econom este obligat din partea reuniunilor séu tovărășilor, de cari se ține, ca să crească și altoască pe fiă-care un câte-o sută séu două de pomișori tineri, pe cari trebuie să-i planteze séu în grădina sa propriă, séu pe locuri publice (obștesci), cum sunt: ulițele, drumurile, rîurile, cimiterile ș. a. Acolo nici nu prea poți afla grădină séu alte pământuri necultivate, fiă cu pomi, fiă cu legumi séu plantē de nutreț; nu vei afla pe marginea rîurilor séu a drumurilor plute, sâlcii, răchite, acății, arini ș. a. ca pe la noi, ci pomi roditori, ale căror pόμε se vënd apoi în tot anul din partea tovărășilor numite, ăr cu banii în-trăși din acelea se plătesc dările că-tră stat séu comună, ări se întrebuintăză spre alte scopuri de bine-facere și folos obștesc.

Pe la noi sunt ținuturi, pe unde aproape jumătate din grădinile eco-nomilor noștri nu sunt cultivate cu nici un fel de pomi séu legume, și încă acelea nu sunt nici cosite regu-lat și la timp, sunt pline de tot felul de burueni nefolositoare, ba unele chiar veninoase. Cealaltă parte a gră-dinilor, care e cultivată cu anumiți pomi, încă mai lasă mult de dorit, de-ărece se pot vedē prin ele de cele mai multe-ări crengi rupte, ări uscate, atērnând prin pomi, mlădițe eșite din rădăcină și trunchiu, cari adună

În ziua de 2 Noembrie 1867 se afla așătată pe zidurile Romei următoreă pro-clamațiune:

„Cătră poporul roman!

„Visul cel mai sublim al vostru și al Italiei întregi se apropiă de realizare!

„În numele cel sfânt al unității pa-triei noastre stă junimea Italiei înaintea „porților Romei eterne și cere intrare! „În mijlocul nostru se află cetățenii și „patricii romani și se luptă alătura cu „noi pentru alungarea străinului din ce-tătea voastră; a străinului, care ne tă-găduiesc dreptul cel mai sacru la patri-moniul nostru, făcēndu-se el stăpân pe „moșia moștenită dela cesarii romani.

„Vom începe lupta; pôte că nu vom „isbuti lupta cea dintăiu; vom fi respinși „dăr în fine tot cauza noastră va învinge, „căci Italia fără Roma n'are nici un în-șteles.

„Până când de pe capitolul Romei nu „va falfăi tricolorul Italiei, până atunci „nu va fi pace.

Giuseppe Garibaldi“.

Politiăa papală, ca pretutindenea, dete

peste acele așșe, după ce le ceti publicul întreg, apoi le rupse de pe părete și le nimici.

A doua zi, în 3 Noembrie își părăsi Garibaldi pozițiunile sale întărite și înaintă mereu spre Roma. Trupele papale îl in-timpină lângă Mentana și se încăerară la luptă; dăr, ca la fiă-care trupă compusă din elementele cele mai eterogene, se lupta numai pentru plată, era ușor de prevăcut, că armata papală nu o să fiă în stare a se opune cu vre-un succes la atacul unei trupe înfiăcărare și pătrunse de-un scop atât de sfânt: curēnd dera fuseră respinse trupele papale și o luară la fugă. Se arată brigada francesă, care veni trupelor papale într'u ajutor și continuă lupta cu puscile lor de chassopot.

Se scie, că acea luptă dela 3 Noem-vre servea Francesilor numai spre a proba acele puscî, atunci pentru întăiaș-dată le întrebuintășeră. Resultatele acestor probe erau sdrobotitoare pentru eroii lui Garibaldi. Inzadar era totă bravura, inzadar disprețul de mórte, care-l dovedi junimea italiană la tot pasul; în zadar se arunca colo un batalion de infanteriă cu comandantele ei Mancini, însoțit de ajutantele séu: con-

tesa Delmonte. Se arunca cu un eroism antic în contra colónelor francese, căci până ajungea la o distanță încă destul de con-siderabilă, jumătate din batalion era căcut; acum se vedu comandantul clătîându-se pe cal și apoi, plecându-se, cădu pe bra-țele ajutantului séu, strigând încă în că-dere:

— „Ah! și tot nu s'a putut! Sermana patriă“. — Și apoi leșină.

Se dete semnalul pentru încetarea lup-tei și retragerea generală.

Trecură trei ani de atunci; în Fran-cia se proclamase republica, și acesta dete îndată ordin pentru rechiământarea contigen-tului de ocupațiune dela Roma.

Sosi ziua de eternă memoriă, ziua din 20 Septembrie 1870. După o luptă de 3 ăre, intrară bersaglierii lui Victor Ema-nuel în Roma și într'un moment apărū ve-chia cetate întinerită și frumșetată cu stē-guri tricolore și cu covăre de pe ferestri și de pe balconē, ăr populațiunea entusias-mată se preumbla pe strade umplēnd aerul cu strigătele lor de: „Evviva Italia!“ „Ev-viva liberta!“ „Evviva Vittore Emanuele“.

Totă lumea era veselă, se îmbrățișă și se săruta de bucuriă. Imbulzela cea mai mare era însă pe piēță înaintea palatului Del-monte, acolo alerga lumea din toate părțile și se auđiau din depărtare strigătele sgomotoșe de: „Evviva contesa Delmonte!“ „Evviva Mancini!“ Și când apărū contesa Delmonte, condusă de bētrănul ei părinte și de contele Mancini, — acesta în uni-forma unui colonel de bersaglieri, — atunci entusiasmul nu mai avea margini și din nou erupseră strigătele de: „Evviva Del-monte!“ „Evviva Mancini!“ „Evviva Italia jona!“ „Evviva Garibaldi!“

Mancini făcu un semn, că ar voi să vorbescă, sgomotul încetă și în tăcerea mulțimei adunate rostî următorele cuvinte:

Iubiții mei concetățeni!

„Bucuria și entusiasmul nostru asupra „dilei de astăzi e mare! E mare, dăr e „și explicabil, căci, precum într'o operă „scena finală își întipăresce caracterul „séu operei întregi, tot astfel și elibe-rarea și unirea Romei eterne formēză „scena ultimă în opera cea mare a com-„pletării patriei noastre, a Italiei! Aplau-„sul și bucuria noastră este ocolul aplau-

și sug în ele partea cea mai bună și mai însemnată din nutreț, așa că în cele din urmă ruinează și nimicesc pomul cu desăvârșire.

Dér sê nu învinovățim pentru acesta atât pe poporul nostru, cât mai mult neciința și întunecul timpului, care l'a ținut în cătușile robiei, și nu a avut dela cine, nu a avut privilegiu să învețe cât de puțin și despre cultura pomilor ceva mai bine și mai cu temei. Tot așa a stat poporul nostru nepăsător și față de școlă, dér îndată ce 'i s'au deslegat cătușele robiei de pe trup, îndată ce 'i s'au deschis și lui porțile luminei și culturii, s'a silit și el și se silește din ți în ți a cuprinde tot mai mult din terenul pierdut.

Chiar și până acum s'a putut vedea la mulți din plugarii noștri o frumoasă înclinare spre pomărit; s'a putut vedea, că unii nu-și pregetă primăvara de-a alerga până în cele mai depărtate colțuri ale câmpului său pădurei, pentru a aduce trunchii de pomi pădureți și a-i pune prin grădini, ca să se prindă și apoi să-i potă altoi.

Mulțămită acestei frumoase înclinări, am ajuns, pe cum am ținut, ca aproape în jumătate din grădinile economilor noștri să vedem și pomi cultivați, ba în unele am ajuns ca să vedem chiar mulți și de un soi deosebit de buni.

Și dacă economii noștri au făcut dela ei atâta, cât vedem, fără nici un îndemn și îndrumare din partea altora, avem tot dreptul de a crede, că pe viitor se va descepta într'înșii o înclinare tot mai mare, în ceea ce privește cultura pomilor, și se va desvolta un interes tot mai mare cătră acest nou izvor de bogăție, când vor vedea, că învățătorul încă a făcut cu ajutorul școlărilor săi, din grădina școlară, care mai înainte era plină de burueni, un adevărat raiu pământesc; când vor vedea de altă parte, că preotul încă urmăresce pe învățător în propria sa grădină, ba îndemnă și cu cuvântul pe credincioșii săi nu numai în biserică, ci și la alte ocazii, ca să cultive cât numai se poate de mulți pomi prin grădinile lor; în sfârșit când vor vedea, că și primarul, notarul și alți inteligenți premerg cu pilde bune în această privință.

Scim destule comune, în cari fiind aruncat de sorțe câte-un învățător harnic, a schimbat de-odată, ca prin farmec fața întregii comune. La început, se înțelege, că oamenii priveau clatinând din cap la șanțurile și straturile făcute de învățător în grădina școlară; după ce însă au

vedut, că primăvara straturile acelea sunt pline de pomișori; după ce au vedut, că la un an-doi pomișorii răsar și se pot și altoi; după ce au vedut, că din pomișorii altoiți în grădina școlară în totă primăvara capătă și copii lor, cari umblă la școlă, câte-un pomișor ori doi, pentru a-i răsădi în grădinile lor de acasă; numai ce au început a se îmboldi unul pe altul și a dice: „vedeți mei, ce a făcut dascălul nostru din grădina școlară?!“

Dér cultura pomilor, pe lângă izvorul acela de bogăție, ce ni-l dă așa dîcînd pe lângă puțin lucru ne mai dă și sănătate și ne înfrumusețează încă și grădinile și comunele noastre, prin florile cele frumoase și binemiroșitoare și prin aerul prospăt și curat, ce-l răspiră (răsufflă) frunzele și florile pomilor. O comună, un ținut lipsit de pomi, este lipsit tot-odată și de ploie, pentru-că s'a adevărat, că ploile acolo se trag și se formază mai cu seamă și mai ușor, unde sunt mai mulți pomi și alți arbori. Pomi mai înfrâng de multe ori și puterea vînturilor mari și prin urmare contribuie într'un mod binefăcător și la adăpostirea caselor și a celorlalte clădiri economice, nu numai în contra vînturilor, ci chiar și în contra focului de multe ori.

Cine poate înșira toate binefăcările, ce ne aduce cultura pomilor! Și numai din cele câte-va înșirate până aci se poate convinge ori și cine, că ce păcat fac aceia, cari își lasă grădinile lor, de multe ori destul de largi și spațioase, necultivate cu pomi. Căci nu este pământ, fără acela cât de rău, ca să nu fiă priincios culturii pomilor. Așa de pildă: grădinile cu pământ mai lutos și mai umed sunt bune pentru cultura merilor, cele cu pământ mai văros și humos pentru cultura perilor, cele cu pământ mai môle și lutos pentru cultura prunilor și cele cu pământ mai lutos și văros aședate în fața soarelui, pentru cultura cireșilor, vișinilor, perșicilor și nucilor.

După acestea observări generale vom arăta în cele următoare și unele îndrumări speciale pentru aceia, cari ar dori să se ocupe mai cu de-adinșul și cu acest ram economic.

(Va urma).

SCRIRI ULTIME.

Alba-Iulia. 29 August. Studentul în drept *Aurel Ciato* a stat ieri înaintea tribunalului, acuzat, că anul trecut într'o convenire arangiată de cătră studentii abiturienți din Blășiu, ar fi agitat contra națiunii maghiare. *14 martori români* au fost respinși, că sunt conaționali acuzatului, ér martorilor maghiari li-s'au dat ascultare. Ciato a fost acuzat și pentru vătămarea de onore, ce ar fi comis-o față cu un factor postal, care l'a atacat pe Ciato sub cuvânt, că acesta ar fi dat cu pumnul într'o cutiă de postă. Acuzatul Ciato s'a apărat cu demnitate în limba română. *Presidentul* l'a întrerupt de mai multe ori în mod brusc. În sala de pertractare, *n'au fost admise vr'o 15 persoane*. între cari și fratele acuzatului (!). În sfârșit justiția maghiară și-a dat verdictul: *Sentință de „împăciuire“ sună: „Pentru agitațiune contra națiunii maghiare un an închisore de stat și 400 fl. amendă; pentru vătămarea de onore 5 zile închisore ordinară și 50 fl. amendă, precum și suportarea tuturor șeselor“!!!*

Baia mare, 28 August. Pelerinagiul dela Șisești ce se face la St. Măria și la care ia parte poporul din giur, a fost oprit prin ordinul viceșpanului, în care se dice, că *Vasile Lucaciu* ca simplu preot nu

are dreptul să săvârșescă ceremonii de sfințire în stil mare. Același ordin interdice totodată adunarea de popor în ziua de St. Măria la Șisești. În urma acesta au fost trimiși gendarmii la fața locului ca să impedeze ținerea pelerinagiului, și au și reușit a face acesta.

Viena, 28 August. *Țarul* a împărțit ieri următoarele *decorațiuni*: „ordinul Alexander-Nevski“ în brilante contelui *Goluchowski*; „ordinul Alexander Nevski“ contelui *Trautmannsdorf*, contelui *Hunyadi*, contelui *Faar* și ministrului *Kállay*; crucea mare a „ordinului vultur alb“ contelui *Badeni*, ministrului de resbel *Krieghammer* și baronului *Banffy*; în fine „ordinul St. Ana“ baronului *Iosika*.

Revista trupelor, ce era să se țină astăzi pe câmpul *Schmelz* din cauza timpului nefavorabil și a oboselei Țarului, s'a amănat pe mâne.

Astăzi des de dimineță Țarul a luat parte la vîntoria arangiată în grădina castelului *Lainz*, în timp ce *Țarina* vizită *museul curții*.

Sera s'a dat un mare prânz la contele *Goluchowski*, la care însă nu luă parte *părechia imperială rusească*, ci numai *suita ei*.

Mâne, imediat după revistă, Țarul și Țarina vor pleca din Viena.

Constantinopol, 28 August. Ambasadorii au ținut astăzi dimineță un consiliu, în care au hotărît să provoace *Porta*, ca să curme *escesele și persecuția celor nevinovați*. Sera apărut ministrul de esterne turcesc la ambasadorul austriac *br. Calice* și l'asigură că s'au luat toate măsurile pentru restabilirea *ordinii și liniștii*.

Bande armenesci s'au incubat în coridorele Băncii Otomane. Fiind ei provocați eri să părăsescă localul respunseră prin aceea, că se aruncară asupra poliștilor *omoriți pe șeful acestora și pe alți 4 poliști le tăiară capurile și le aruncară pe stradă*, apoi închiseră porțile băncii și începură a arunca bombe de dinamită între Turcii adunați pe stradă și pușcară asupra acestora. Intre cei omoriți de bombe sunt și *4 femei turcesci*. Numai noptea îi succese poliției și miliției regulate de-a scote bandele de asasinii din localurile băncii.

Rio de Janeiro, 28 August. În *Bachia* s'au inscenat *demonstrațiuni contra consulatului italian*. *Emblema italiană* de pe palatul consulatului a fost *nimicită*.

Constantinopol, 28 August. A apărut ordinul împărătesc, care sancționează *concesiunile stabilite de cătră ministrul de esterne și de cătră ambasadorii locuitorilor din Creta*.

Londra, 28 August. La *tombar-darea palatului Sultanului* și la *ciocnirile ce au urmat pe stradele orașului Zanzibar revoluționarii au pierdut 100 de omeni*.

Literatură.

O carte din cele mai folosite pentru toți părinții de familie a apărut de curînd în cunoscuta editură a librăriei *Ignatz Hertz* din București. Cartea acesta e intitulată: *Sfaturi asupra Sănătății Copiilor* sau *Ingrjirile ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși de Preotul Kneipp*. Traducerea acestei minunate lucrări e făcută de d-l *Dumitru Stăncescu*. Cartea acesta, care nu trebuie să lipsescă din nici o casă, costă numai doi lei și se găsește de vîndare la toate librăriile din țară și străinătate.

A apărut *Retorica și carte de cetire* de prof. *G. Pletos* și *I. Gheșe*, întocmită în conformitate cu planul ministerial pentru cl. V. și VI-a gimnasială. Cartea conține partea teoretică pentru tehnica compozițiilor în prosă de genul descriptiv, narativ, filosofic didactic și de genul oratoric; conține

apoi mai multe modele în text și un număr corăspundător de bucăți de cetire anume căutate și luate dela cei mai buni scrietori români. Ea a fost aprobată din partea Ministerului ung. pentru culte sub Nro. 34134 ex 1895; are VIII+326 pagini și costă 1 fl. 80 cr. = 3.60 corone, pentru Ungaria; ér pentru România 4 franci. Librării și vîndătorii capătă rabat. Comandele se pot face la tipografia *Csallner* în Bistrița (Beszerceze), ori la autori în *Náséd* (Naszód).

Din „nădrăvaniile lui Nastratin Hogea“.

Intre scrierile vechi, dér și astăzi prețioase ale lui *Anton Pann* nu ocupă locul cel din urmă nici scrierea sa tradusă în versuri și intitulată: „Nădrăvaniile lui Nastratin Hogea“. *Biblioteca pentru toți* editată de librăria *Carol Müller* din București a publicat pe lângă alte opere ale amintitului scriitor român și scrierile sale „Nastratin Hogea“ și „Înțeleptul Arghir cu nepotul său Anadam“. Reproducem ca reinprospătare din cea dintăiu scriere următoarele părți:

Învățătura dată rîu se sparge în capul tîu.

Nastratin era un Hogea (dascăl său învă-

[tător],
Care a rămas de basm până astăzi tuturor,
Pentru-că era din fire pe-o ureche, năzdră-

[van,
Nu-l găsești însă în faptă să fi fost vre-un
[viclean.

El ședînd odată 'n școlă, ce îi dete în sim-

[plu-i gând
Ascultați copii le dîse, (cu întemplantă stră-

[nutând)
Să știți de-astăzi înainte, că eu când voin

[strănuta,
Toți bătînd îndată 'n palme să-mi dîceți

[„hair-ola“ *)
Cu întemplantă dér odată găleța în puț că-

[dînd,
Și cu ce să scotă apă pentru școlă neavînd,
Hogea porunci îndată ca din toți ai săi

[școlari
Să se lase 'n puț s'o scotă vre-unul din

[cei mai mari;
Merg școlarii toți în grabă pe lângă puț

[se adun,
Dér privind ș'adînc vedîndu-l n'a vrut să

[între nici un.
Deci vedînd că curaj n'are nici unul din

[câți era
Hotări în cele din urmă el însrînsul a intra,
Și s'a desbrăcat de tôte, cu capul gol și

[descult,
Legat cu un ștreang de mijloc, școlarii îl

[lăsară în puț
După ce găsi găleța și după ce o lăgă,
Cătră școlarii dete gură și să-l tragă le

[strigă,
Ei pornind cu toți de-odată să-l tragă în

[sus de jos
Și tocmai cam pe la gura puțului, când fî

[el scos
Razele luminii îndată îl gădilară în nas

[Și începî să strănute una într'alta în acel

[ceas
Ei cum aud că strănută aminte în grab

[s'i-au adus
De porunca lui cea dată, (după cum am

[spus mai sus
Și cu toții de-odată funia din mîni lăsînd

[Începură a bate în palma și „hair-ola!“

[strigînd
Bietul Hogea cade îndată ca un dovlec jos

[trîntit
Până 'n fund își sparse capul de pîreți

[fiind lovit.
După ce ieși în urmă de cei nerozi copii

[tras.
Jupuit, ca vai de dînsul, la picioare, mîni

[și nas,
Dîse: — Nu e vina vîstră, ci a mea, că

[n'am judecat
Și astfel de cînste nerodă ca să-mi dați

[v'am învățat,
Care în cele după urmă pin pricină-i ajunsei
Cu picioare, mîni belite și cu cap spart.

*) Să fiă de bine.

„selor și a bucuriei a 30 milioane de Italiani, cari cu mîndria privesc spre noi și ne îmbrățișează ca pe frații săi cei mai adorați:

„Romanilor! păstrați eternă memoriă dîlei de astăzi, căci această dî însemnă realizarea deplină a visurilor noastre celor sublime, la carea generațiunile viitoare vor privi, ca la epoca cea mai strălucită luîndu-și exemple de imitare și de învățătura dela ziua de astăzi.

„Romanii, primiți mulțumirile noastre pentru ovațiunea, cu care ați binevoit a onora pe gentila contesă *Delmonte*, care ca o adevărată Romană — ați fost martori — s'a luptat și a suferit esilul, așteptînd sosirea dîlei de astăzi, și spre încoronarea acestei dîle memorabile și a operei săvârșite prin conlucrarea ei, avem onorea a ne recomanda ca *logodnică*, simpațiilor binevoitoare ale poporului roman! *Evviva!*“

— „*Evviva!* *Evviva!* *Delmonte* e *Mancini!*“ *Evviva!* strigă poporul între aplauze frenetice....

Grijile la creditor mai mult decât la dator.

Unul întâlnind pe Hogeia s'a oprit al in- [treba, De și-a plătit datoria? ér el fi răspunse: [— Ba. — Dér ce umbli fără grije când te scii că [esci dator? — Grije (dise el) s'o porțe cel ce este cre- [ditor.

Dacă n'ai să mergi călare nu umbra la împrumutare.

Unul a venit odată și îndrăsnind ca un [vecin, A cerut să-i dea măgarul pentru un ceas [Nastratin.

El răspunse dîcînd: — Frate, bucuros și [l-aș fi dat, Dér nu l'am acasă astăzi; altui l'am îm- [prumutat.

Măgarul din grajd d'odată a rîcnit într'acel [ceas.

— Spui că nu-i, dise vecinul, și n'a iacă [al său glas!

Er Nastratin îi răspunse: — Ce? tu nu [creși ce-ți spun eu?

Mai mult creși tu pe măgarul decât chiar [cuvîntul meu?

MULTE ȘI DE TOATE.

Club femeiesc în Paris.

Dilele trecute s'a constituit în Paris un club de femei, a cărei devisa este: unire, solidaritate, bunăvoință și apărare împrumutată.

Localitățile clubului se află într'un otel elegant din strada Duperre, și totdeauna domnesce o viață mișcare în ele.

Membrele clubului prîndesc într'una din odăile clubului, unde ele arangéză și producțiuni musicale și teatrale.

Bărbații sunt eschiși din club, și numai corespondenții diarelor străine pot visita clubul, și și aceștia numai o singură dată.

Nu este permis să se discute în club chestiuni politice și religioase și este strict interzis ori-ce joc hazard.

Membrele clubului mai ales s'era își petrec cu muzica eeu se ocupă cu predarea opurilor clasice.

Măgarul reginei Angliei.

La curtea din Windsor de present e mare supărare. Nimic vesel, nici un r-set nu se mai pôte vedé la curtea reginei Victoria, tôte sunt în doliu. Și ôre de ce așa mare supărare?

E mare bolă la curtea din Windsor. Măgarul alb, Iack al reginei Victoria se luptă cu mórtea. Bietul animal s'a răoit și a căpătat apîndere de plămîni.

Pe măgarul acesta l'a căpătat regina ea dar dela lordul Wolseley. Afară de regina, niménui nu-i plăcé de măgar, deorece când e ziua ploioasă sbéră de nu pôte sta nimeni în apropierea lui. Cu tôte acestea acum trebuie ou toții să-l jeléscă fiindcă e porunca să jeléscă.

Duel cu cărnați.

Despre renumitul invîșat francoes Pasteur, care a murit anul trecut, se vorbesce amătorea anecdotă:

Odată Pasteur a avut o dispută cu Paul Cassagnac, așa că ei s'au despărțit pînioși unul pe altul. În ziua următore dimineața se presenteră doi domni la Pasteur, care tocmai luora în laborator, și cei doi domni îi spuseră lui Pasteur, că ei sunt trimiși de Cassagnac ca în numele lui să l'provôce la duel.

— „Bine! Primesc provocarea“ dise Pasteur, „dér eu, care sunt provocat, am dreptul să aleg arma. Vedeți aci sunt doi cărnați. Pe din afară nu se deosebesc întru nimioa unul de altul, dér conținutul lor e deosebit: unul e umplut ou făcînă și unul nu. Dintre acești doi cărnați să pofftósă d-l Cassagnac și să-și alégă unul și să-l mănco pe celalalt il voi mînca eu“.

Cassagnac însé n'a avut atîta ouragiu, și mai bine a renunțat să dueleze

Jubileul descoperirii Indiei.

In anul viitor vor fi 400 de ani de când a fost descoperită de cătră Vasco de Gama calea pe mare ce duce spre India. Portugezii fao mari pregătiri pentru serbarea jubileului de 400 de ani a descoperirii Indiei. In orașul Lisabona deja s'a format un comitet, care va arangia serbările. Tôte puterile maritime au fost invitate să participe la serbările, cari se vor incepe în primăvara viitoare.

Tîrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 26 August de 3375 capete, la 26 August au intrat — capete și au eșit 38 capete rămînénd la 17 Aug. un număr de 3335 capete.

Se notéză marfa: unгурéscă veche grea dela 53.— or. până la 54.— or. marfă unгурéscă tineră grea dela — or. până la — or., demijloc dela — or. până la — or. ușoră dela — or. până la — or.

Căendarul sêptemînei.

AUGUST. are 31 zile. MĂSALAR

Table with 3 columns: Dilele, Căend. Inl. v., Căend. Gregor. Rows include Dum., Lună, Marți, Joi, Vin., Sâmb.

Bursa de București

din 26 August n. 1896.

Table with 4 columns: Valori, Do. bînda, Scad. cup., Cu bani gata. Rows include Renta română perpetuă, Renta amortisabilă, Oblig. de Stat, Oblig. Casei Pensiunilor, Oblig. comunei București, Scrișuri fonciare rurale, Banca Rom. ult. div. fr., Banca Națion., Banca agricolă, Dacia-România, Naționala de asig., Soc. Bazalt, Soc. Rom. de Constr., Soc. Rom. de Hârtie, „Patria“ Soc. de asig., Soc. rom. de petrol, Soc. de fur. militare, „Bistrița“ soc. p. f. hârtii, Societ. p. const. de Tramways.

SCOMPTURÎ:

Table with 4 columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depunerî, Londra, Viena. Rows include Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 August 1896.

Table with 2 columns: Renta ung. de aur, Renta de corône ung., Impr. căil. fer. ung. in aur, Impr. căil. fer. ung. in argint, Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis, Bonuri rurale ungare, Bonuri rurale croate-slavone, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin, Renta de hârtie austr., Renta de argint austr.

Table with 2 columns: Renta de aur austr., Losuri din 1860., Acții de ale Bânței austro-ungară., Acții de-ale Bânței ung. de credit., Acții de-ale Bânței austr. de credit., Napoleondori., Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corône austr. 4%, Note italiene.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 26 August n. 1896.

Table with 4 columns: Sămînțe, Calitatea per hect., Prețul per 100 chilgr., dela, până. Rows include Grâu Bînățenesc, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, Grâu de Alba-regalia, Grâu de Bácska, Grâu ung. de nord.

Table with 4 columns: Sămînțe vechi ori nouș, soiul, Calitatea per hect., Prețul per 100 chilgr., dela, până. Rows include Săcară, Orz de vinars, Orz de bere, Ovês, Cucuruz bânăț., Cucuruz altă soi, Cucuruz Hirișcă.

Table with 4 columns: Productediv., Soiul, Cursul, dela, până. Rows include Sem. de trif., Oleu de rap., Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lictar, Nuc, Gogoși, Miere, Ceară, Spirt.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 28 August st. n. 1896.

Table with 3 columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. fl. și cr. Rows include 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Cursul pietei Brașov.

Din 29 August 1896.

Table with 2 columns: Banonote rom. Camp., Argint român. Cump., Napoleon-d'ori Camp., Galbeni, Ruble rusesci, Mărci germane, Lire tucoesci, Scris. fonc. Albina.

Cursul losurilor private

din 26 August 1896

Table with 3 columns: Basilica, Credit, Clary 40 fl. m. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Palfy, Crucea roșie austr., Rudolf, Salm, Salzburg, St. Genois, Stanislan, Trietine, Waldstein, Sêrbesc, Banca h. ung.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil Gregoriu Maior.

Nr. 78—1896.

Publicare de concurs.

Prin acésta se escriă concurs pentru stațiunea de învățator-diriginte vacantă la școla comunală din Orlat (comit. Sibiului).

Emolumente: 350 fl. salariu din fondurile grănițeresci, relut în bani pentru 12 orgii lemne după prețurile locali c'am 150 fl., cuartir liber în edificiul școlei și grădină în estensiune de 575 m.

Dela concurenți, pe lângă putare morală neexceptionată să pottesce să fiă calificați în sensul legii și să poșiadă limba română perfect, să fiă destoinici într'ale muzicii vocale și fiindcă în urma hărniciei fostului diriginte d-l Romul Simu, școla a venit în posesiunea unei stupini cu 70 stupi să fiă și stupar practic, puténd conta ast-tel, în urma ostenelelor sale și la ôre-care-va venit. Suplețele provêdute cu atestate despre tôte acestea, precum și despre serviciul de până acum sunt a se trimite până în 10 Septemvre n. a. c. la preotul local, Dion P. Decei președintele senatului școlar în Orlat, comit. Sibiului.

Senatul școlei comunale. Orlat, 25 August 1896. Dion P. Decei. președinte.

Se caută un elev cu 4 la farmacia Curtii regale din Iași. Proprietari frații Konya. Se vor preferi cei cu 6 clase gimnasiale fiind praxa numai de doi ani.

A se adresa Domnului Director al gimnasiului român din Brașov séu la redacția „Gazetei Transilvaniei“. Nr. 1025,3—3

Advertisement for Edison camera. Includes image of camera and text: Nou inventatul aparat de fotografiă „EDISON“ este cel mai sigur și ieftin din sistemele până acum inventate. „EDISON“ funcționează esecelent. Oriși cine poște fotografia cu acest aparat fără a avea cunoștințe fotografice. Cu „Edison“ se pôte lua fotografi la moment, portrete, peisajuri, indispensabil pentru Turisti, Pictori, amici ai naturii etc. Complet cu explicații lesne de înțeles 6 fl. Magazin special de aparate phot. ALFRED FISCHER, Viena I. Adlergasse 12. Se trimite cu rambursă.

Se caută

Un contabil de prima forță în **comptabilitate dublă** și în **corespondența comercială**.

Un mechanic, de prima forță, care să **dirige locomotive** și se **îngrijască de reparațiuni**.

A se adresa la **Domnul** 1051,2—9

EMIL COSTINESCU București,
Strada Colței Nr. 67, séu la Sinaia.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA” de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicilor udului și ale organelor respiratoare** etc.

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în **Brașov**: strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiu**, **Sighișoara** și în **Alba-Julia**: la D-l I. B. Misselbacher sen., în **Cluj**: la Segesváry és társai, în **Deva**: la Balog Gyula, în **Oreștie**: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.”

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

1025,12 - 100

„VICTORIA”

Întemeiată
la 1887.

Întemeiată
la 1887.

Institut de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: **ARAD**, casa proprie, calea Arhiducelui Iosif Nr. 2.

Capital de acții **fl. 300.000**. Fond de rezervă **fl. 90.000**.
Depuneri **fl. 900.000**. Circulația anuală **fl. 12.000.000**.

Primesce depunerii spre fructificare, după care solvesce 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvesce institutul separat.

După starea casei, depunerii până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

912,13—*

Diracțiunea institutului.

1.6 1.6 SENSAȚIE

fac **orológele de busunar**,
Original Goldin remontoir de Genf
cu mechanism de precisiune antimagnetico, acuma inventat și în placă de arătător emailată.

Aceste orológe lucrute admirabil de elegant, nu se pot deosebi nici de specialiști, de cele de aur curat. Capacurile foarte frumos ciselate, nu-și perd fasonul și pentru mers regulat se garantează în scris pe termen de 3 ani.

Prețul unui orologiú 6 fl.

Potrivite **lanțuri de Goldin** cu carabin de siguranță, fason sport mărci sau panteră cu **1 fl. 50 cr.** Să dá la fiá-care orologiú un toc gratis. Aceste orológe deja sunt introduse la cei mai mulți amployați ai căilor ferate Austro-Ungare. Să pot procura esclusiv prin depoul central:

5—6

Alfred Fischer, Viena I Adlergasse 12.

— Comandele se fac prin ramburse (Nachnahme). —

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghețe al D-nului I. Sábădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurii de mórte, aședământul său de inmormântare bogat asortat în cari tóte obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sclerurii de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriá a tuturor **sclerurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vénéț, pentru **copii**, precum și **cioclii.**

Comande întregi se escută **prompt și ieftin**, i au asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

În fine recomand și biroul meu mijlocitor procedând cu cunoscuta-mi soliditate.

La casurii de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

11—*

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (fără nici o primejdie) în contra **Neputinței**. Vindecarea anemicilor, a Sleiților, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIEȚEI

Administrația **ELIXIRULUI GODINEAU** în **PARIS, 7, r. Saint-Lazare.**
BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește **ELIXIRUL GODINEAU** și la **BUCUREȘTI**, la **Ilie ZAMFIRESCU**, droghist;
la **JAȘI**, la **D.D. Frați KONTA**, farmaciști.

la **Galați**: **STALSKI**, farmacist; la **Ploiești**: la **D-nii J. & T. CHRISTESCU**, droghiști; la **Roman**: la **D-nul D. J. WERNER**, farmacist; la **Tulcea**, farmacia la „**MINERVA**.”

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celú mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam”.

Acestú balsamú preparatú cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tãmăduitoare se dovedesce ca foarte folositorú în contra tuturor **greutăților de mistuire** cărcei de **stomachú**, lipsa de **apetitú**, rigáelei, **congestiunilor**, **haemorholdelorú** etc. etc. În urma eficacității sale a devenitú acestú balsamú acum unú singurú și doveditú **medicamentú de casá popularú.**

Sticla mare costá 1 fl., micá 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facú pe fiecare atentú, cá fiá-care sticlá cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singurú numai de mine este preparatú după receta originalá, este învelitú în hárta grosá albastrá, care poartá în lungulú ei inscripția: **Dr. Rosa's Lebens-Balsam** din farmacia „**zum schwarzen Adler**”, **B. Fragner**, Prag, 205—3” în limba germaná, boemá, ungarú și francezú, și cari suntú provédute cu alăturata marcá a fabricii luatá sub scutulú legalú.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se póte procura numai în **Depositulú principalú alú producătorului**

B. Fragner,

Farmacia „**Zum schwarzen Adler**” Prag 205—3.

În **Budapesta**: la farmacia **I. von Török.**

Tóte farmaciile din **Brașovú**, precum și tóte farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungará au depositú din acestú balsamú de vieță.

Totú de acolo se póte avea:

Alifia de casá universalá de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unú medicamentú sigurú și prin mii de scrisori de mulțámire recunoscutú în **contra tuturorú inflamațiunilorú, ránilorú și umfláțurilorú.**

Acestú se întrebunțéază cu succesú sigurú la inflamațiunú, la stagnáțiunea laptelui și întárireá țitelorú cu ocazii nea iutercării copilului, la abscesse, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturii la unghie, la panariții [ulceráțiunú la degete, la întáriturii, umfláțurii, tumórea glandulelorú limfátice, lipume etc. — Tóte inflamațiunile, umfláțurii, întáriturii se viodecá în timpulu celú mai scurtú; la casurii însé, unde s'a formatú deja puroiu, absorbé baba și o vindecá în timpulu celú mai scurtú fără durerii.

În cutióre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-óre-ce alifia de casá universalá de Praga se imitézá foarte desú, facú pe fiá-cine atentú, cá singurú numai la mine se preparéază după receta originalá. Acestá este numai atuncú veritabilá, decá cutiórele din me-aiú galbinú, în cari se pune, suntú înfáșurate în hárta roșiá pe care se aflá tipáritá în 9 limbi esplicáțiunea cum se întrebunțéze, împachetate și în cartóne vinete, — cari suntú provédute cu marca fabricii de mai susú.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Celú mai probatú și prin multe încercári celú mai temeinicú medicamentú pentru **vindecarea auđului greu și spre redobândirea auđului perdutú. 1 Flacon 1 fl.**